

KATOTOHANAN UKOL SA SUROT

PAANO NAGKAROON NG SUROT SA ALASKA?

Ang mga surot ay nabubuhay saan man na may tao. Ang mga tao ay madalas makakuha ng surot o mga itlog ng surot habang bumibiyahe at pagkatapos nadadala nila ang mga ito sa mga hotel, mga tahanan, at sa mga kapaligiran sa kanilang bagahe at kasuotan. Ang mga surot ay nabubuhay nang ilang buwan o kahit isang taon na walang pagkain o tubig, at nakakatagal ng maraming araw sa temperaturang mababa pa sa 0.

ANO ANG MGA SUROT?

Ang mga surot ay maliliit na mga insekto na kumakain ng dugo ng tao. Hindi sila nagdadala ng sakit, ngunit ang kanilang mga kagat ay nag-iwan ng makating pantal sa kanilang mga biktima.

Ang mga matandang surot ay may anyong mapula-pulang kayumanggi at may patag at hugis itlog na katawan. Wala silang pakpak at kasinlaki lamang ng buto ng mansanas. Tama lamang ang kanilang laki para makita, ngunit nagtatago sila sa mga bitak ng muwebles, mga

sahig, dinding, mga maleta o kasuotan. Ang mga bagong pisang surot na kung tawagin ay [nymphs] ay malinaw at nagiging kulay kayumanggi kapag sila ay nagpapalit ng balat. Kapag nakakain ang surot, ang kanilang katawan ay lumalaki at nagiging matingkad na pula ang kulay.

ANO ANG PAKIRAMDAM AT HITSURA NG KAGAT NG SUROT?

Karamihan sa mga kagat ng surot ay hindi masakit sa una, ngunit ang mga ito ay magiging malaki, makating mga pantal sa balat. Ang mga sugat ay walang mapulang bahagi sa gitna gaya ng kagat ng pulgas. May ilang mga tao ang hindi nagpapantal at maaaring maydala silang surot na hindi nila nalalaman.

MAPANGANIB BA ANG MGA SUROT?

Bagaman nakakaperwisyo ang mga surot, hindi sila kilalang nagkakalat ng sakit.

PAANO PINAMUMUGARAN NG MGA SUROT ANG TAHANAN?

Karaniwan, nadadala ng mga tao ang surot sa kanilang mga tahanan nang hindi nila ito nalalaman sa mga bagaheng pinamumugaran nila, mga muwebles, mga kumot, o mga kasuotan. Maaari ring dumaan ang mga surot sa pagitan ng mga apartments sa mga maliliit na siwang at mga bitak sa mga dinding at sahig.

PAANO KO MAPOPROTEKTAHAN ANG AKING SARILI LABAN SA MGA SUROT?

- Tingnang mabuti ang mga muwebles na ginamit na ng iba kung may surot bago dalhin ito sa inyong tahanan.
- Kailanman huwag magdadala ng itinapon nang mga frame ng kama/bed frame, mga kutson, box springs, o muwebles na upholstered sa inyong tahanan.
- Laging labhan kaagad pagdating galing sa biyahe ang mga kasuotan at mga kumot.

KUNG KAYO AY TUTULOY SA ISANG HOTEL O SA ILANG LUGAR NA PANULUYAN SUNDIN ANG MGA SUMUSUNOD NA PAG-IINGAT:

- Ilagay ang inyong mga maleta sa mga lalagyanan ng bagahe/ luggage racks o sa banyo.
- Pagkatapos mag-check-in, tignan kung may mga surot sa likod ng headboard at hilahin at iangat ang mga kumot sa kama para tingnan kung may bakas ng mga dugo o mga maliliit na kulay itim na batik batik (dumi ng surot).
- Tingnan ang mga tahi ng kutson pati na rin ang mga box springs.
- Kung nakakita kayo ng anumang ebidensya ng surot, humingi ng ibang silid.

PAANO KO MALALAMAN KUNG ANG AKING TAHANAN AY PINAMUMUGARAN NG MGA SUROT?

Maaari ninyong mapansin ang nangangating pantal sa inyong balat o makakita kayo ng mga surot. Maaari rin kayong makakita ng mga maliliit na mantsa ng dugo galing sa napisang insekto, o maitim na batik batik galing sa dumi ng surot sa kumot o sa kubrekama. Karaniwang mahirap silang makita dahil sa sila ay nagtatago sa mga kama o sa mga malapit dito, mga muwebles, at mga bitak ng dingding.

PAANO KO PUPUKSAIN ANG MGA SUROT?

Ang mga pamamaraan para puksain ang mga surot na hindi ginagamitan ng kemikal gaya ng pag-vacuum, pagpapasok, paglalaba, at pagtatakip nang mahigpit sa mga kutson ng plastik ay makakatulong, ngunit ang mga pamamaraang ito ay karaniwang hindi gaanong nakakapuksa o hindi kumpletong napupuksa ang populasyon ng mga surot. Ang mga surot ay hindi rin naaapektohan ng ilang uri ng pamatay ng insekto/ insecticides, kaya mahirap silang puksain. Dahil dito, malamang na kakailanganin ninyong komunsulta sa isang lisensiyadong kompanya sa pagkontrol ng peste, na dapat ay:

- Susuri sa inyong tahanan upang kumpirmahin na may mga surot.
- Mahanap at alisin ang kanilang lugar na pinagtatagan.
- Gamitan ang inyong tahanan ng espesyal na panlinis at/o pamatay ng insekto/[pesticides] kung kinakailangan.
- Bumalik at gumawa ng muling mga pagbibisita upang makatiyak na wala nang surot.

Tiyakin na makita o tingnan ang lisensya ng tagapaglipol/[exterminator] na inyong inupahan. Para sa karagdagang impormasyon kontakín ang Alaska Pesticide Control Program sa 800-478-2577 o <http://dec.alaska.gov/eh/pest/index.htm>.

ANG MGA PAMATAY NG INSEKTO/[PESTICIDES] AY LIGTAS BANG GAMITIN SA AKING TAHANAN?

Makipag-usap sa propesyonal na tagalipol/[exterminator] tungkol sa ligtas na paggamit ng pamatay ng insekto at tiyakin na siya ay:

- Gumagamit ng pesticide na may pinakamababang panlason
- Sumusunod sa mga tagubilin at mga babala na nasa etiketa ng produkto
- Pinapayuhan kayong huwag pumasok sa mga silid na ginamitan ng pamatay ng insekto at kung kailan ligtas na muling pumasok dito.
- Gumagamit lamang ng kaunting pesticides sa tahi ng mga kutson at mga sopa. Ang mga pamatay ng insekto o pesticides ay hindi dapat iwisik sa ibabaw ng mga kutson at mga sopa.

ANO ANG IBA KO PANG OPSYON/PAMIMILIAN KUNG MAY HINALA AKONG PINAMUMUGARAN NG SUROT ANG AKING TAHANAN?

Una, hanapin ang mga surot. Gumamit ng maliwanag na flashlight para hanapin ang mga surot o ang kanilang maitim na dumi sa inyong mga muwebles sa silid tulugan. Maaari kayong gumamit ng mainit na hair dryer upang mapilitan silang lumabas sa kanilang pinagtataguanang espasyo o mga bitak. Tingnan din ang mga lugar na ito sa inyong tahanan:

- Sa likod ng inyong headboard
- Sa mga tahi at mga borlas ng inyong kutson at sa loob ng box spring
- Sa mga bitak sa gawing ibaba ng silid tulugan
- Sa loob at paligid ng mga nightstands
- Sa loob, sa ibabaw, sa silong at sa likod ng iba pang bagay sa silid tulugan gaya ng bintana, ang mga frame ng pintuan, mga litrato, mga gilid, mga muwebles na nasa malapit, natatangal na wallpaper, bitak sa mga panapal at mga partisyon, at iba pang mga kalat.

Pangalawa, Linisin ang mga lugar na malamang na pinagtataguan ng mga surot.

- Labhan ang mga kumot, kubrekama, mga kurtina, mga alpombra, mga karpét, at mga kasuotan sa mainit na tubig at patuyuin sa may pinakamataas na init sa dryer upang patayin ang mga natitirang surot. Ibadad ang mga maselang kasuotan sa maaligamgam na tubig na may maraming sabong panlaba ng maraming oras bago banlawan ang mga ito.
- Kuskusin ang mga tahi ng kutson gamit ang matigas na iskoba para alisin ang mga surot at ang kanilang mga itlog.
- I-vacuum ang mga kutson, bed frames, ang mga nasa kalapit na muwebles, mga sahig at mga karpét. Pagtuunan ng espesyal na pansin ang mga bitak at bukas na espasyo. Pagkatapos mag-vacuum, ilagay agad ang bag ng vacuum cleaner sa selyadong plastik bag at itapon sa isang lalagyanan sa labas.
- Kung makakahanap ka ng surot sa kutson, takpan ito ng hindi nababasa/waterproof, may siper na pantakip ng kutson na may etiketang nakalagay “allergen rated” o “for dust mites.” Panatilihin ang takip nang mga isang taon.
- Kung ang inyong box spring ay pinamumugaran ng surot, ilagay ito sa loob ng selyadong vinyl na pantakip ng mga isang taon. Kung wala kayong makukuhang pantakip, itapon ang box spring.

- Itapon ang mga bagay na nahawahan o kalat na hindi na maaaring linisin. Tiyakin na ang mga bagay ay selyado nang mahigpit sa mga plastik na bag ng basura bago ilagay ang mga ito sa lalagyanang nasa labas
- Ayusin ang mga bitak na nasa pantapal at natatanggal na wallpaper.

Sa pagtatapos, maging maingat sa inyong sarili sa paggamit ng pamatay sa insekto/pesticides. Ang pesticides ay maaaring nakakapinsala sa mga tao at mga hayop. Kung inirerekomenda ng lisensyadong tagapag-lipol/exterminator ang paggamit ng pesticides, sundin ang mga sumusunod na alituntunin:

- Gamitin lamang ang pesticides na may malinaw na etiketa na para sa pagpuksa ng surot. Huwag kailanman gamitin ang pambomba ng ipis, langgam o iba pang pesticides na hindi nakalista ang surot sa etiketa.
- Sundin ang mga eksaktong tagubilin na nasa etiketa.
- Huwag kailanman wisikan ng pesticides ang ibabaw ng mga kutson o sopa, o sa mga lugar na may mga bata.
- Huwag kailanman bumili o gumamit ng produktong walang etiketa ng mga gumagawa at huwag kailanman bumili ng pesticides sa mga nagtitinda sa kalye.
- Iwasan ang paggamit ng “insecticide bombs” at “foggers” sa inyong tahanan. Ang mga produktong ito ay maaaring magkalat ng nakakapinsalang mga kemikal sa buo ninyong kabahayan.

PAANO KO MAAARING PANATILIHIN ANG AKING MUWEBLES NA HINDI NAKAKAHAWA SA TAHANAN NG IBANG TAO?

Huwag kailanman ipagbili o ipamigay ang nahawahang muwebles. Kung ito ay itatapon, hiwain o butasin ang upholstery upang hindi magustuhang kunin ng ibang tao, o lagyan ng karatula na may nakasulat na “Infested with Bed Bugs.”

SAAN AKO MAKAKAKUHA NG MGA KARAGDAGANG IMPORMSYON?

Maraming mapagkukunan on line na nakatuon sa iba’t ibang pamamaraan sa pagpigil at pagpuksa sa mga surot gaya ng:

<http://www.bed-bug.org/>

<http://bedbugger.com>

<http://www.nyc.gov/html/doh/downloads/pdf/vector/bed-bug-guide.pdf>

Upang iulat ang pamumugad ng surot sa mga hotel, mga motel o iba pang mga tirahan sa Alaska, kontakín o makipag-ugnayan sa Division of Environmental Health, the Food Safety and Sanitation Program, at (907) 269-7501.

State of Alaska
Department of Health
and Social Services
Division of Public Health
<http://www.hss.state.ak.us/>
June, 2010

